

Justitieutskottets betänkande 2020/21:JuU14

En ny straffbestämmelse som skyddar betalningsverktyg

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i brottsbalken. Förslagen är ett led i genomförandet av EU-direktivet om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter och om ersättande av rådets rambeslut 2001/413/RIF.

Regeringens förslag innebär att det införs ett nytt brott i 9 kap. brottsbalken som ska ge betalningsverktyg ett starkare skydd mot gärningar med anknytning till bedrägerier och förfalskningar. Med betalningsverktyg avses fysiska föremål som t.ex. kontokort, kreditkort och kontantkort, men också elektroniska hjälpmedel, t.ex. betalningsapplikationer som Swish eller Google Pay och digitala plånböcker som kan användas för överföring av virtuella pengar. Det nya brottet olovlig befattning med betalningsverktyg ska göra det straffbart att

- olovligen införskaffa ett betalningsverktyg
- för bedräglig användning förvanska ett betalningsverktyg eller i samma syfte framställa ett falskt sådant verktyg
- använda ett olovligen införskaffat eller förvanskat eller falskt betalningsverktyg eller ta någon annan befattning med ett sådant betalningsverktyg.

Straffet föreslås vara böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Det nya brottet ska bara tillämpas på gärningar som inte är belagda med samma eller strängare straff enligt någon annan bestämmelse i brottsbalken.

Vidare föreslås att försök och förberedelse till brottet ska vara straffbart.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 31 maj 2021.

Utskottet föreslår även att riksdagen gör två tillkännagivanden till regeringen om att e-legitimationer ska kunna definieras som betalningsverktyg och om att en brottsofferportal ska inrättas.

I betänkandet finns en reservation (S, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:73 En ny straffbestämmelse som skyddar betalningsverktyg.

Två yrkanden i en följdmotion.

Ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
En ny straffbestämmelse som skyddar betalningsverktyg	6
Reservation	12
Brottsofferportal, punkt 3 (S, MP)	12
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	13
Propositionen	13
Följdmotionen	13
Motion från allmänna motionstiden 2020/21	13
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **En ny straffbestämmelse som skyddar betalningsverktyg**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsbalken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:73.

2. **E-legitimationer**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att även e-legitimationer ska kunna definieras som betalningsverktyg och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3852 av Helena Vilhelmsson och Hannes Hervieu (båda C) yrkande 1.

3. **Brottsofferportal**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att en brottsofferportal ska inrättas och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:2957 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 34 och

2020/21:3852 av Helena Vilhelmsson och Hannes Hervieu (båda C) yrkande 2.

Reservation (S, MP)

Stockholm den 22 april 2021

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Johan Hedin (C), Linda Westerlund Snecker (V), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Joakim Sandell (S), Johan Pehrson (L), Bo Broman (SD), Rasmus Ling (MP), Ingemar Kihlström (KD), Gustaf Lantz (S) och Emma Ahlström Köster (M).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2020/21:73 En ny straffbestämmelse som skyddar betalningsverktyg. I propositionen föreslår regeringen att det ska införas ett nytt brott i 9 kap. brottsbalken som ska ge betalningsverktyg ett starkare skydd mot gärningar med anknytning till bedrägerier och förfalskningar. Förslagen är ett led i genomförandet av EU-direktivet om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter och om ersättande av rådets rambeslut 2001/413/RIF.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

En motion har väckts med anledning av propositionen. I ärendet behandlas även ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2020/21. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

En ny straffbestämmelse som skyddar betalningsverktyg

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsbalken. Förslagen är ett led i genomförandet av EU-direktivet om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter och om ersättande av rådets rambeslut 2001/413/RIF.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att även e-legitimationer ska kunna definieras som betalningsverktyg och tillkännager detta för regeringen.

Riksdagen ställer sig även bakom det som utskottet anför om att en brottsofferportal ska inrättas och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservationen (S, MP).

Non-cash-direktivet

Den 13 september 2017 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till direktiv om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter och om ersättande av rådets rambeslut 2001/413/RIF. Med hänsyn till bl.a. den tekniska utvecklingen och de skillnader som fanns mellan medlemsstaternas straffrättsliga lagstiftning på området såg kommissionen ett behov av att uppdatera och komplettera nuvarande regelverk.

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/713 av den 17 april 2019 om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter och om ersättande av rådets rambeslut 2001/413/RIF (det s.k. non-cash-direktivet) trädde i kraft den 30 maj 2019 och ska vara genomfört senast den 31 maj 2021. Direktivets syfte är att slå fast minimiregler om fastställande av brottsrekvisit och påföljder inom områdena bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter. Minimireglerna ska göra det lättare dels att förebygga sådana brott, dels att erbjuda stöd och hjälp till brottsoffer.

Propositionen

Olovlig befattning med betalningsverktyg

I propositionen konstaterar regeringen att det krävs lagändringar för att genomföra flera av direktivets straffrättsliga bestämmelser. Regeringen föreslår

därför att ett nytt uppsåtligt brott om olovlig befattning med betalningsverktyg införs i 9 kap. brottsbalken. Det nya brottet ska komplettera brottsbalkens befintliga straffbestämmelser i syfte att stärka det straffrättsliga skyddet mot bedrägerier och förfalskningar.

Med betalningsverktyg avses enligt förslaget skyddade verktyg, handlingar eller uppgifter som ger möjlighet att överföra pengar eller ett penningvärde. Verktyg är enligt propositionen ett samlingsbegrepp för olika slags anordningar som kan användas för överföring av pengar eller ett penningvärde. Det kan handla om fysiska föremål, t.ex. kontokort, kreditkort och kontantkort, men också om elektroniska hjälpmedel, t.ex. betalningsapplikationer som Swish eller Google Pay och digitala plånböcker som kan användas för överföring av virtuella pengar. En handling kan bestå av ett pappersdokument eller vara i elektronisk form. Som exempel på handlingar anges löpande skuldebrev. Med uppgifter avses enligt propositionen information som sådan. Det innebär att rena konto- eller kreditkortsuppgifter kan vara betalningsverktyg. Av kravet på att uppgifterna ska vara skyddade följer att det inte enbart ska röra sig om kortnummer utan att även tillhörande namnuppgifter och cvc-koder måste ingå. Att verktygen, handlingarna eller uppgifterna ska vara skyddade innebär vidare att de ska vara utformade på något sätt som försvårar imitation eller manipulering. Det kan t.ex. vara fråga om värdepapper som skyddas genom krav på signatur och mobilapplikationer som skyddas genom krav på identifikation med lösenord, e-legitimation eller ansikts- eller fingeravtrycksigenkänning. Genom kravet på att betalningsverktyget ska möjliggöra överföring av pengar eller ett penningvärde tydliggörs enligt regeringen att det handlar om betalningstekniker. E-legitimationer och bankdosor är därför inte betalningsverktyg enligt denna definition. Sedlar och mynt omfattas inte heller av definitionen.

Regeringen föreslår att det nya brottet olovlig befattning med betalningsverktyg ska omfatta den som

- olovligen införskaffar ett betalningsverktyg
- för bedräglig användning förvanskar ett betalningsverktyg eller framställer ett falskt betalningsverktyg
- använder ett olovligen införskaffat eller förvanskat eller falskt betalningsverktyg eller på något annat sätt tar befattning med ett sådant betalningsverktyg.

Straffet för olovlig befattning med betalningsverktyg föreslås vara böter eller fängelse i högst två år. Om brottet är grovt ska dömas för grov olovlig befattning med betalningsverktyg till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har avsett betydande värde eller kunnat medföra synnerligen kännbar skada, har ingått i en brottslighet som utövats i organiserad form eller systematiskt eller annars har varit av särskilt farlig art. Det nya brottet ska bara tillämpas på gärningar som inte är belagda med samma eller strängare straff enligt någon annan bestämmelse i brottsbalken.

Regeringen föreslår även att försök och förberedelse till olovlig befattning med betalningsverktyg och grov olovlig befattning med betalningsverktyg ska kriminaliseras.

E-legitimationer

Av propositionen framgår att flera remissinstanser efterfrågat ett straffrättsligt skydd för bl.a. e-legitimationer, t.ex. genom att definitionen av betalningsverktyg utvidgas. Regeringen instämmer i att t.ex. e-legitimationer och bankdosor inte är att anse som betalningsverktyg enligt den föreslagna definitionen. Den omständigheten att bank-id och bankdosor anses utgöra betalningsinstrument enligt lagen (2010:751) om betaltjänster föranleder enligt regeringen inte någon annan bedömning i denna fråga. Regeringen anser att det mot bakgrund av detta och i avsaknad av beredningsunderlag saknas förutsättningar att inom ramen för lagstiftningsärendet överväga att utsträcka det straffrättsliga skyddet till e-legitimationer och annat som ligger utanför direktivets tillämpningsområde. Regeringen framhåller vidare att det som remissinstanserna främst uppfattar som problematiskt i förhållande till e-legitimationer och bankdosor är fall där brottsoffret luras att legitimera sig för att släppa in en obehörig person i den digitala tjänsten och auktorisera penningöverföringar därifrån. Regeringen konstaterar att detta redan i dag kan bestraffas som bedrägeri.

Hjälp och stöd till brottsoffer

I artikel 16.2 i direktivet uppmanas varje medlemsstat att inrätta ett gemensamt nationellt onlineinformationsverktyg för att underlätta tillgången till hjälp och stöd för fysiska och juridiska personer som har lidit skada till följd av sådana brott i direktivet som begåtts genom missbruk av personuppgifter.

I den promemoria som ligger till grund för propositionen hänvisas, när det gäller artikel 16.2, till pågående arbete med att ta fram webbplatsen Brotts-offerguiden. Under remissbehandlingen av promemorian anförde Brotts-offermyndigheten att webbplatsen inte är tillräcklig för att genomföra artikeln.

Regeringen konstaterar i propositionen att bestämmelsen i artikel 16.2 inte innebär någon bindande förpliktelse för medlemsstaterna och att varken artikeln eller skälen preciserar vad ett informationsverktyg bör innehålla. Regeringen anför vidare följande (s. 10 f.):

Brottsofferguiden är tänkt att hjälpa fysiska personer som fallit offer för brott att få den information som är viktigast för dem i den situation som de befinner sig i just nu. Om brottsoffret vill ha fördjupad information eller behöver söka stöd, skydd eller vård finns det hänvisningar till andra sidor, aktörer och verksamheter. Guiden riktar sig dock inte mot juridiska personer. Den omfattar inte heller all förmögenhetsbrottslighet, även om den t.ex. gäller bedrägerier mot enskilda. Relevant information lämnas emellertid också via andra webbsidor. Exempelvis bistår Polismyndigheten såväl fysiska som juridiska personer som har utsatts för bl.a. bedrägeri med lättillgänglig webbinformation om saker att tänka på vid

t.ex. polisanmälan. Vidare tillhandahåller Konsumentverket en upplysningstjänst på internet – Hallå konsument – som omfattar information om vilka åtgärder som behöver vidtas vid bedrägerier och identitetskapningar. Sedan den 1 april 2020 ingår bl.a. Polismyndigheten i den krets av s.k. informationsansvariga myndigheter och andra aktörer som är involverade i arbetet med denna upplysningstjänst. Det ökar möjligheten att ge sammanhållen information till bl.a. brottsoffer. Regeringen bedömer att dessa verktyg tillsammans i tillräcklig grad får anses motsvara ett sådant system som medlemsstaterna uppmanas att inrätta. Det finns inte anledning att nu vidta några ytterligare åtgärder med anledning av bestämmelsen.

Ikraftträdande

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 31 maj 2021. Enligt regeringen behövs inte några särskilda övergångsbestämmelser.

Tidigare riksdagsbehandling

Våren 2016 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen ska ta initiativ till att driva frågan om att inrätta en brottsofferportal för dem som har drabbats av bedrägerier och identitetskapningar (bet. 2015/16:JuU22, rskr. 2015/16:190). Tillkännagivandet redovisades som slutbehandlat i regeringens skrivelse 2017/18:75 (s. 30 f.).

Våren 2019 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen ska ta initiativ till att en brottsofferportal inrättas för dem som har drabbats av bedrägerier och identitetskapningar (bet. 2018/19:JuU14, rskr. 2018/19:182). I regeringens återrapportering av vissa tillkännagivanden som gäller rättsväsendet i 2021 års budgetproposition anges bl.a. följande om tillkännagivandet (prop. 2020/21:1 utg.omr. 4 s. 36 f.):

Polismyndigheten arbetar förbyggande mot bedrägerier genom sitt nationella bedrägericenter (NBC). NBC samverkar bl.a. med aktörer inom bank- och finanssektorn och e-handelsbranschen. NBC genomför också informationsinsatser för att öka kunskapen i samhället om hur man kan skydda sig mot brott. Exempelvis deltog NBC under 2018 och 2019 i en nationell informationskampanj tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för att öka allmänhetens samt små och medelstora företags kunskap om vilka grundläggande säkerhetsåtgärder som kan och bör vidtas för att skydda sig mot it-incidenter inklusive id-stölder.

På regeringens uppdrag har en särskild utredare i mars 2019 lämnat förslag som syftar till att minska antalet bedrägerier som begås med hjälp av förfälskade id-handlingar. Utredaren föreslår ett nytt statligt id-kort som ska utfärdas av Polismyndigheten. Det nya id-kortet ska utfärdas på ett säkert sätt och vara lätt att kontrollera. På så sätt ska identitetsmissbruk och bedrägerier kunna motverkas. Förslagen finns i betänkandet Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation (SOU 2019:14). Betänkandet har remitterats och förslagen bereds nu i Regeringskansliet.

Brottsoffermyndigheten beviljades under våren 2017 närmare 2 miljoner kronor från EU:s fond för inre säkerhet för att ta fram en ny webbplats med behovsanpassad information för brottsoffer. Brottsoffer kan söka och få information bl.a. utifrån vilken typ av brott som de utsatts för, var i rättsprocessen de befinner sig och var de är bosatta. Ett mål med webbplatsen är att brottsoffer ska kunna få relevant och överskådlig

information för varje del av processen. De ska även hitta information om vilka organisationer som erbjuder stöd för brottsoffer på deras bostadsort. Webbplatsen blev klar 2020.

Konsumentverket tillhandahåller en upplysningstjänst – Hallå konsument – som omfattar information och vägledning om konsumenters rättigheter och skyldigheter. Sedan den 1 april 2020 ingår även bland andra Polismyndigheten i den krets av s.k. informationsansvariga myndigheter och andra aktörer som är involverade i arbetet med upplysningstjänsten. Det ökar möjligheten att ge sammanhållen information till konsumenter om vilka åtgärder som behöver vidtas vid bedrägerier och identitetskapningar och hur man kan förebygga att bli utsatt för den typen av brott. Upplysningstjänsten erbjuder en samlad information riktad till den som har blivit utsatt för id-kapningar. Regeringen anser genom de ovan redovisade och vidtagna åtgärderna att tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.

Utskottet hade inget att invända mot regeringens redovisning av tillkännagivandet (bet. 2020/21:JuU1 s. 41).

Motionerna

I motion 2020/21:3852 av Helena Vilhelmsson och Hannes Hervieu (båda C) föreslås att även e-legitimationer ska kunna definieras som betalningsverktyg. I yrkande 2 begärs att regeringen skyndsamt ska inrätta en brottsofferportal. En liknande begäran finns i kommittémotion 2020/21:2957 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 34.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det finns ett behov av att stärka det straffrättsliga skyddet mot bedrägerier och förfälskningar. Regeringens lagförslag, som är ett led i genomförandet av det s.k. non-cash-direktivet, är enligt utskottet ändamålsenligt utformat och kan förväntas innebära ett starkare skydd mot sådana gärningar. Utskottet ställer sig därför bakom lagförslaget och anser att det bör antas.

Utskottet anser vidare att det finns goda skäl för att den nya lagregleringen även bör omfatta e-legitimationer. Enligt utskottet bör den som olovligen bereder sig tillgång till en kod eller en sifferserie som i praktiken fungerar som en nyckel för att komma åt och auktorisera penningöverföringar kunna dömas för olovlig befattning med betalningsverktyg. Flera remissinstanser har också efterfrågat ett straffrättsligt skydd för e-legitimationer, t.ex. genom att definitionen utvidgas. Utskottet anser mot den bakgrunden att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag som innebär att även e-legitimationer kan definieras som betalningsverktyg enligt den nya bestämmelsen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motion 2020/21:3852 (C) yrkande 1.

Utskottet noterar vidare att artikel 16.2 i non-cash-direktivet innehåller en uppmaning till medlemsstaterna att inrätta ett gemensamt nationellt onlineinformationsverktyg för att underlätta tillgången till hjälp och stöd för fysiska

och juridiska personer som har lidit skada till följd av vissa brott som begåtts genom missbruk av personuppgifter. Regeringen gör i propositionen bedömningen att olika verktyg, bl.a. webbplatsen Brottsofferguiden och andra webbplatser, tillsammans i tillräcklig grad får anses motsvara ett sådant system som medlemsstaterna uppmanas att inrätta. Enligt utskottets uppfattning är Brottsofferguiden inte tillräcklig för att vara ett sådant nationellt onlineinformationsverktyg som avses i artikel 16.2. Brottsofferguiden vänder sig exempelvis inte till juridiska personer. Vidare får syftet med ett gemensamt nationellt onlineinformationsverktyg anses vara att brottsoffer ska kunna få informationen samlad på en plats och inte behöva söka på olika ställen. Den som har drabbats av brott bör också kunna spärra sina identitetsuppgifter på ett och samma ställe. Utskottet anser att regeringen skyndsamt bör vidta åtgärder för att en brottsofferportal som uppfyller dessa krav ska inrättas. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2020/21:2957 (C) yrkande 34 och 2020/21:3852 (C) yrkande 2.

Reservation

Brottsofferportal, punkt 3 (S, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Joakim Sandell (S), Rasmus Ling (MP) och Gustaf Lantz (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:2957 av Johan Hedin m.fl. (C) yrkande 34 och

2020/21:3852 av Helena Vilhelmsson och Hannes Hervieu (båda C) yrkande 2.

Ställningstagande

Som framgår ovan har riksdagen vid två tidigare tillfällen, senast under våren 2019, gjort tillkännagivanden till regeringen om att en brottsofferportal ska inrättas. Efter att regeringen vidtagit flera olika åtgärder har tillkännagivandena ansetts vara tillgodosedda och slutbehandlade. Vi delar regeringens bedömning att de verktyg som nu finns på plats, bl.a. webbplatsen Brotts-offerguiden och andra webbplatser, tillsammans i tillräcklig grad får anses motsvara ett sådant system som medlemsstaterna uppmanas att inrätta. Mot den bakgrunden saknas anledning att nu göra ett nytt tillkännagivande till regeringen i frågan.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:73 En ny straffbestämmelse som skyddar betalningsverktyg:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsbalken.

Följdmotionen

2020/21:3852 av Helena Vilhelmsson och Hannes Hervieu (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att även e-legitimationer ska kunna definieras som betalningsverktyg och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en brottsofferportal och tillkännager detta för regeringen.

Motion från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:2957 av Johan Hedin m.fl. (C):

34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skyndsamt agerande avseende brottsofferportal för dem som utsatts för bedrägerier eller it-brott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om brottsbalken

dels att 9 kap. 11 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 9 kap. 3 c §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

3 c §

Den som

1. olovligen införskaffar ett betalningsverktyg,

2. för bedräglig användning förvanskar ett betalningsverktyg eller framställer ett falskt betalningsverktyg, eller

3. använder ett olovligen införskaffat eller förvanskat eller falskt betalningsverktyg eller på annat sätt tar befattning med ett sådant betalningsverktyg

döms för olovlig befattning med betalningsverktyg till böter eller fängelse i högst två år.

Med betalningsverktyg avses skyddade verktyg, handlingar eller uppgifter som ger möjlighet att överföra pengar eller ett penningvärde.

Om ett brott som avses i första stycket är grovt, döms för grov olovlig befattning med betalningsverktyg till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen

1. har avsett betydande värde eller kunnat medföra synnerligen kännbar skada,

2. har ingått i en brottslighet som utövats i organiserad form eller systematiskt, eller

3. annars har varit av särskilt farlig art.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/713 av den 17 april 2019 om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter och om ersättande av rådets rambeslut 2001/413/RIF, i den ursprungliga lydelsen.

Det ska inte dömas till ansvar enligt denna paragraf om gärningen är belagd med samma eller strängare straff enligt någon annan bestämmelse i denna balk.

Lydelse enligt prop. 2020/21:52

Föreslagen lydelse

11 §

För försök eller förberedelse till bedrägeri, grovt bedrägeri, utpressning, ringa utpressning, grov utpressning, ocker, grovt ocker, häleri eller grovt häleri och för stämpling till grovt bedrägeri, grov utpressning, häleri eller grovt häleri döms det till ansvar enligt 23 kap. Bestämmelserna i 23 kap. 3 § ska dock inte gälla i fråga om försök till utpressning, ringa utpressning eller grov utpressning. För förberedelse till grovt fordringsbedrägeri döms också till ansvar enligt 23 kap.

Som för förberedelse till bedrägeri eller grovt bedrägeri döms den som för att bedra försäkringsgivare eller annars med *bedrägligt uppsåt* skadar sig eller någon annan till person eller egendom. Detsamma ska gälla, om någon med samma uppsåt försöker åstadkomma sådan skada. Har han eller hon innan skadan uppstått frivilligt avstått från att fullfölja gärningen, ska han eller hon inte dömas till ansvar.

För försök eller förberedelse till bedrägeri, grovt bedrägeri, *olovlig befattning med betalningsverktyg*, *grov olovlig befattning med betalningsverktyg*, utpressning, ringa utpressning, grov utpressning, ocker, grovt ocker, häleri eller grovt häleri och för stämpling till grovt bedrägeri, grov utpressning, häleri eller grovt häleri döms det till ansvar enligt 23 kap. Bestämmelserna i 23 kap. 3 § ska dock inte gälla i fråga om försök till utpressning, ringa utpressning eller grov utpressning. För förberedelse till grovt fordringsbedrägeri döms också till ansvar enligt 23 kap.

Som för förberedelse till bedrägeri eller grovt bedrägeri döms den som för att bedra försäkringsgivare eller annars med *uppsåt att begå bedrägeri* skadar sig eller någon annan till person eller egendom. Detsamma ska gälla, om någon med samma uppsåt försöker åstadkomma sådan skada. Har han eller hon innan skadan uppstått frivilligt avstått från att fullfölja gärningen, ska han eller hon inte dömas till ansvar.

Denna lag träder i kraft den 31 maj 2021.